

WORKSHOP – ZAAL 3

Prettig Langer Thuis Wonen

Behoeften vanuit het perspectief van de professional

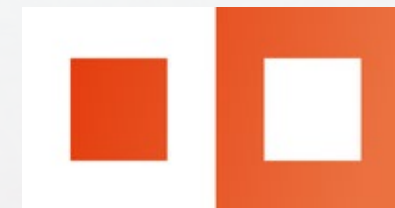

Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden

Inhoud workshop

***Prettig Langer Thuis Wonen: Behoeften vanuit het perspectief van de professional
door Liesbeth de Wit - De Haagse Hogeschool***

Het aantal senioren groeit en het aantal mensen om voor senioren te zorgen, zowel professionals als mantelzorgers, daalt. Mensen blijven langer thuis wonen en krijgen vaker zorg/hulp aan huis. Hoe kunnen wij passende ondersteuning bieden aan thuiswonende senioren? In ons project hebben wij senioren gevraagd waar zij tegenaan lopen en wat hun behoeftes zijn. In deze workshop willen wij graag hierover in gesprek met professionals: Welke problemen en behoeftes van senioren over langer thuis wonen ervaren professionals in de praktijk?

Verslag workshop

Er waren twee workshops waar in totaal 23 deelnemers van diverse organisaties aan meegedaan hebben: tien deelnemers in workshop 1 en 13 deelnemers in workshop 2. We hebben diverse interactieve methoden gebruikt om gesprek en discussie te voeren over het thema ‘langer thuis wonen’.

We zijn begonnen met kennis maken via ‘over de streep’. Daarbij hebben we ook enkele stellingen voorgelegd, zoals: *“Ik denk zelf weleens na over hoe ik later oud wil worden”*. De meeste deelnemers stonde aan de ‘ja’ kant en in het midden, slechts twee deelnemers stonden aan de ‘nee’ kant. Meerdere deelnemers vertelde dat zij elf al met vriendinnen brainstormen over hoe zij later in een gezamenlijke woonvorm oud zouden kunnen worden. Een deelnemer was hier zelfs al bewust voor aan het sparen. Andere deelnemers zeiden hier weleens aan te denken, omdat ze in dit vakgebied werken. Een andere stelling was: *“Ik ben optimistisch over de zorg en ondersteuning voor senioren en mantelzorgers die er zal zijn in de komende tien jaar”*. Veel professionals bevonden zich aan de ‘nee-kant’ van de streep; deze keuze hebben enkele deelnemers kort toegelicht. Veel professionals ervaren het als een grote uitdaging om voldoende goede zorg en ondersteuning te kunnen bieden aan senioren in de nabije toekomst.

Vervolgens is het WSD project ‘Ouderen en mantelzorgers als ervaringsdeskundigen voor langer thuis wonen’ kort toegelicht middels enkele ppt slides. Het doel, de werkwijze en enkele perspectieven van senioren en mantelzorgers werden gedeeld. *Lees verder...*

Liesbeth de Wit: l.s.dewit@hhs.nl

Hierna zijn de deelnemers in groepjes aan de slag gegaan met het maken van mindmaps, op basis van de vraag: “Waar is behoefte aan als we alle senioren en mantelzorgers in de nabije toekomst goed willen ondersteunen in prettig, zelfstandig langer thuis wonen, en wat zien jullie als mogelijke oplossingen?” Elk groepje heeft vier mindmaps gemaakt op de thema’s: 1. Zorg/hulp, 2. Advies door professionals VS vrijwillige senioren (formele vs informele consultaties), 3. Wonen, en 4. Overig. Iedere groep heeft hun ervaringen en ideeën op post-its geschreven en op de mindmaps geplakt.

De meeste groepjes gingen hiervoor eerst samen in gesprek, en enkele groepjes gaven er de voorkeur aan om eerst individueel aan de slag te gaan en vervolgens met elkaar in gesprek te gaan over hun bevindingen. Aan het einde van de workshop hadden de deelnemers de gelegenheid om de mindmaps van de andere groepen te bekijken en met stickers aan te geven welke behoeften en oplossingen zij het belangrijkste vinden.

Resultaten mindmaps:

Samenvattend hebben de deelnemers op de vier thema’s de volgende behoeften van senioren aangegeven en de volgende oplossingen aangedragen:

Zorg/hulp

Volgens de deelnemende professionals hebben senioren de behoefte om zo lang mogelijk de *eigen regie* te houden over hun leven. Senioren hebben volgens de professionals behoefte aan meer *inspraak in de geboden zorg door de WMO*. Een “minder strenge toetsing”, die gebaseerd is op meer “vertrouwen” behoort tot de mogelijke oplossingen. Er is ook behoefte aan het *preventief* inzetten van ondersteuning, ofwel op jongere leeftijd, al onder de 65jaar, en bij senioren met beginnen de dementie. Zo zou men “actief senioren van onder de 65 jaar kunnen gaan benaderen”. Op *de weg naar zorg/hulp* zijn echter nog veel vragen, zoals: “wat is er aan voorzieningen en hoe kom ik daar? bij welk loket moet ik zijn? welke vergoeding in de WMO heb ik recht op?” Professionals ervaren de behoefte aan *gesprek* over zorg en welzijn bij senioren. In deze gesprekken is “luisteren” belangrijk en het “bespreekbaar maken van de behoeftes en hulpvraag” die iemand heeft. Als het gaat om de zorg/hulpverlening hebben senioren volgens de deelnemende professionals behoefte aan een goede *kwaliteit* van de zorg/hulpverlening (deskundigheid en de tijd nemen) en *continuïteit* in de hulpverlening (zelfde hulpverlener). Er zouden “vaste medewerkers” geboden moeten worden en “mantelzorgers (vrijwilligers) zouden een kleine vergoeding moeten ontvangen”. Er wordt ook aangegeven dat er behoefte is aan *technologie*, zoals digitale hulpmiddelen, die ook kunnen bijdragen aan de oplossingen. Ten slotte werden er nog voorbeelden genoemd van mogelijke oplossingen voor het bieden van zorg/hulp aan senioren, zoals: “snel en makkelijk telefonisch/online contact voor eenvoudige vragen”, “wijkgericht werken” en een “consultatiebureau’ voor senioren”.

Lees verder...

Advies/ondersteuning professionals vs vrijwillige senioren

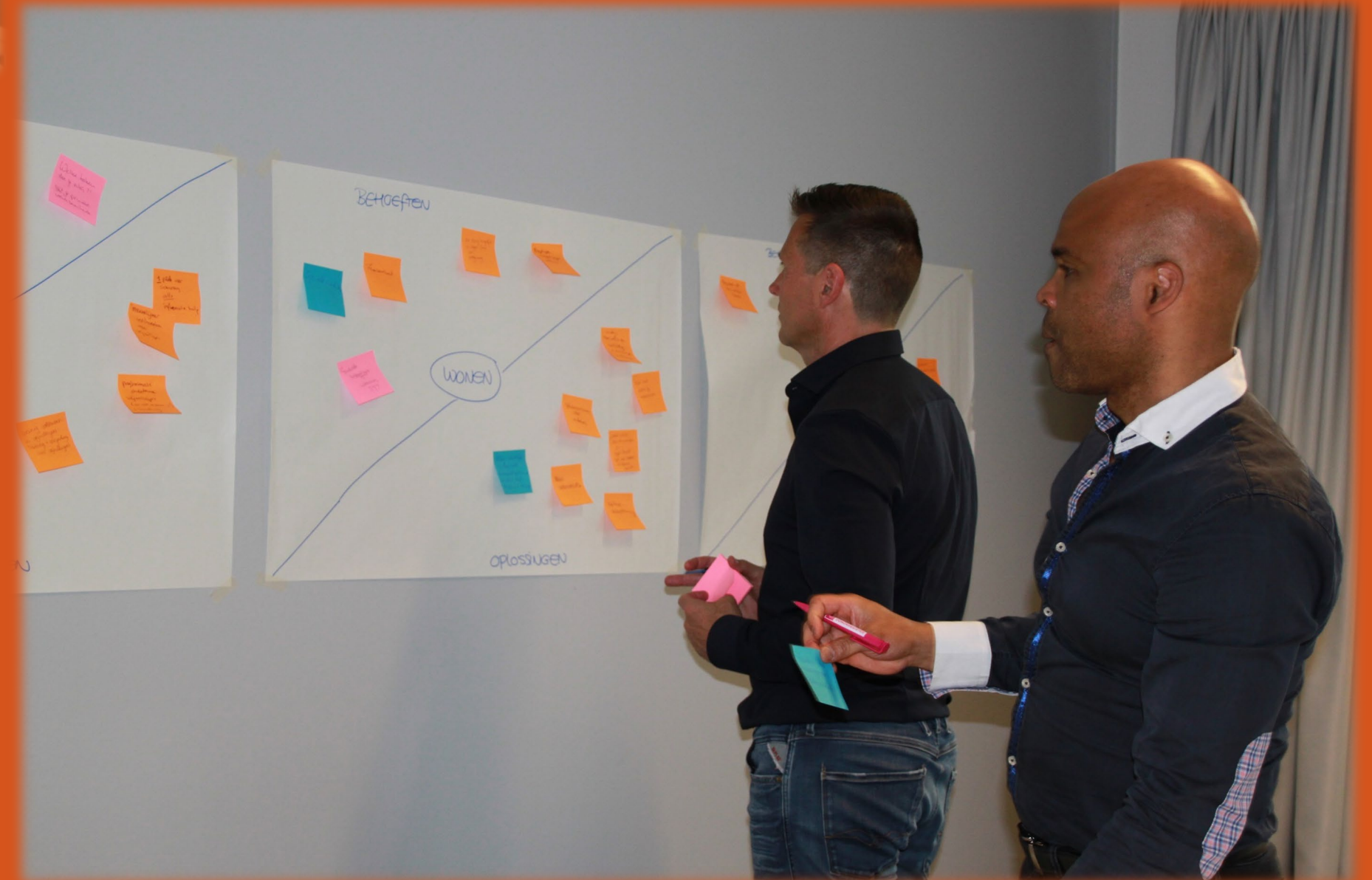
De deelnemende professionals gaven aan dat er een *voorkeur is voor professionele hulp*, zoals *ouderenadviseurs en wijkteams*, boven informele hulp, zoals familie en burens, met name voor het waarborgen van “wederkerigheid”. Er is behoefte aan een goede *kwaliteit* van hulp, dat betekent voldoende “aandacht voor de senior, eigen regie houden, maatwerk bieden, een vertrouwensband opbouwen”. De *uitdaging* van het bieden van ondersteuning door *vrijwilligers* is hoe deze taak in te vullen, zijn vrijwilligers bijvoorbeeld verzekerd? De uitdaging voor *mantelzorgers* is het “combineren van privé en mantelzorgtaken”. *Informele hulp* is vaak ook *onzichtbaar*, het “wordt niet gemakkelijk gevonden” door senioren. Het *trainen van informele adviseurs*, zoals een “senioren coach”, wordt gezien als een van de mogelijke oplossingen. Belangrijk hierbij is het aanbieden van een goede “training” en een “vergoeding” ter waardering van de geleverde diensten. Informele hulp moet wel *zichtbaar en toegankelijk* zijn. een oplossing kan zijn om “een plek voor alle informele hulp” te hebben. Echter, meerde professionals benoemden bij de oplossingen het belang van het *verbinden van de formele en informele ondersteuning* voor senioren, waarbij “van elkaar leren” en “elkaar willen aanvullen” belangrijk zijn. Tot slot werden oplossingen als “meer gebruik maken van technologie, goede financieringsmogelijkheden, en elkaar ontmoeten” genoemd.

Wonen

Deelnemende professionals gaven aan dat het belangrijk is voor senioren om zo lang mogelijk te *blijven wonen in de vertrouwde woonomgeving*, met *sociale contacten* en alle benodigde *voorzieningen dichtbij*. “Ontmoetingscentra op loopafstand” draagt bij aan de oplossingen. Er is volgens de professionals behoefte aan *passende woningen in een passende omgeving* voor senioren. woningen moeten betaalbaar zijn voor een senior, en de “omgeving groen, veilig en (openbaar) vervoer moet toegankelijk” zijn. Een *divers woningaanbod en woonvormen* draagt volgens de professionals bij aan de oplossingen. Hierbij werden voorbeelden genoemd als het “delen van woningen, gebruik van centraal gelegen, leegstaande panden en ‘studentenhuizen’ voor ouderen”. Projectontwikkelaars zouden *ouderen* meer kunnen *betrekken* bij de ontwikkeling van nieuwe woonprojecten. Er is volgens de professionals ook behoefte aan het meer verbinden van wonen met zorg en welzijn. Echter voor senioren is er een *behoefte aan informatie* over mogelijkheden voor “aanpassingen of technologie in huis en de bijhorende kosten”. *Advies en ondersteuning* bieden aan senioren over “wat er allemaal kan en beschikbaar is” draagt bij aan de oplossingen.

Anders

Verdere behoeften van senioren die nog werden benoemd hadden betrekking op *vervoer* (o.a. beleid) en *digitale vaardigheden*. Een “hulplijn die altijd beschikbaar is voor digitale vragen” zou een oplossing zijn. Ook werd het belang van de *kracht van de senior* in de maatschappij benadrukt, zoals “van waarde blijven en het inzetten van talenten”. Daarnaast werd het belang van *sociale contacten* benadrukt, zoals “ontmoetingsplekken in de buurt” en een “passend activiteiten aanbod”. Als oplossing wordt ook *ondersteuning bieden* aan senioren nog een keer benoemd, waarbij “naar de senior gekeken zou moeten worden als ervaringsdeskundige”. **Tot slot:** Het waren mooie, waardevolle workshops, waarvan we de bevindingen meenemen in het project.

WORKSHOP

Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden

Prettig Langer Thuis Wonen *Behoeften vanuit het perspectief van de professional*

Project

‘Senioren en mantelzorgers als ervaringsdeskundigen voor langer thuis wonen’

Uitdagingen in de samenleving:

Groei aantallen senioren + daling aantallen professionals in de ouderenzorg → langer thuiswonen, meer zorg aan huis, preventie

Hoofdvraag: Wat zijn wensen en behoeften van senioren en mantelzorgers over comfortabel en veilig langer thuis wonen, en hoe kunnen we op basis van deze behoeften bestaande ondersteuning bij het thuis ouder worden optimaliseren?

Hoe? Samen met senioren, mantelzorgers en professionals

- Vragenlijst – eerste indruk wensen en behoeften (2023)
- Groepsgesprekken en interviews met senioren en mantelzorgers – verdieping wensen en behoeften (2024)
- Workshops en gesprekken met professionals (2024)
- Ontwikkelen van ondersteuningsmogelijkheden in co-creatie met senioren, mantelzorgers en professionals, bijvoorbeeld ‘geven van info/advies door senioren voor senioren’ (2024-2025)

Perspectieven van senioren en mantelzorgers

- **Het regelen van zorg voor een naaste is niet altijd gemakkelijk:**

“die onzekerheid zit op financiën, regelgeving en dat soort dingen, omdat je daar nog nooit tegenaan bent gelopen” (mantelzorger)

- **De weg naar ondersteuning kan een uitdaging zijn:**

“waar vind je die casemanager?” (mantelzorger)

- **Het belang van sociale contacten tegen eenzaamheid en voor het delen van informatie en hulp:**

“lidmaatschappen van KBO of seniorenbelangen, of van een soos, die zijn ook heel belangrijk” (senior)

- **Het belang van zelfredzaamheid:**

“je moet proberen als persoon zo lang mogelijk zonder hulp van je partner je dingen te blijven doen... dat kan ook met hulpmiddelen...” (senior)

“de ene persoon is veel zelfredzamer dan de andere, en dat poets je niet weg als je ziek wordt” (senior)

“er zijn ook jonge mensen die dat niet kunnen, en daar zou je misschien al aandacht aan moeten besteden om die voor te bereiden op die periode waarin je het keihard nodig hebt” (senior)

Perspectieven van professionals?

Wat gaan we doen?

Vraag:

*“Welke **problemen** ervaren senioren en mantelzorgers bij het langer thuis wonen en regelen van zorg/hulp volgens jullie (waar lopen ze tegenaan), welke **behoefte**s zien jullie, en wat zien jullie als mogelijke **oplossingen** hiervoor?”*

Hoe? Mind maps maken

- 3 groepen
- ledere groep gaat 3 mind maps maken: 1. problemen, 2. behoeftes, 3. oplossingen (post-its schrijven en plakken) [10 min]
- De groepen presenteren mind maps aan elkaar [10 min]
- Ieder geeft de 3 belangrijkste problemen, behoeftes en oplossingen aan met stickers [10 min]

WORKSHOP

Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden

Prettig Langer Thuis Wonen ***Behoeften vanuit het perspectief van de professional***

Dit project wordt uitgevoerd door het lectoraat Urban Ageing, Haagse Hogeschool in samenwerking met Platform Woonz.nl, onderdeel van Onderlinge 's Gravenhage.

Contact

Liebseth de Wit, projectleider en onderzoeker
Lectoraat Urban Ageing, De Haagse Hogeschool
Mobiel: 06-43168008
Email: L.s.dewit@hhs.nl

Werkplaats Sociaal Domein
Den Haag en Leiden